

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Thevpoli Bened. F. Patric. Veneti,
Academicarum Contemplationum Lib. X**

Piccolomini, Francesco

[Basel], 1590

VD16 ZV 12463

An Materia sit genita, & Mundi generationem antecedit. Cap. 10.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12918

materia rei artificiosæ, ad rem artificiosam; ita materia rerum naturalium, se habet ad ea, quæ natura constant. Sic itaque per negationem, & analogiam ducimur in materiæ cognitionem: analogia est nobis familiarior, negatio verior: analogia remotiùs, negatio intimiùs nos ducit ad eam; quatenus post analogiam etiam dicimus materiam, nec locum, nec matrem, nec nutricem absolutè esse; sed solùm ei similem. Ex vtrisque itaque modis confurgit integra nostra cognitio materiæ, quæ cognitio est omnium infima: nec vnquam rectè dicemus, materiam per se à nobis cognosci; cum materia careat idea, ratione, & notione, quæ intellectum formare valeat.

*An Materia sit genita, & Mundi generationem
antecedat.*

CAP. X.

Manichæi Materiam primam, non secùs ac Deum, existimarunt esse initium primum, à nullo pendens: cætera verò omnia à Deo, & à materia pendere: ita tamen, vt bona penderent à Deo, mala verò à materia; inter quæ duo boni & mali principia, perennis vigeret pugna; & in nonnullis vnus, in aliis alterius appareret victoria. Stoici cum Manichæis in hoc conueniunt, quòd materiam asseruerunt esse initium primum, ab alio non pendens; quæ ita patiendi esset principium, vt Deus agendi, & mouen

mouendi: dissenserunt tamen: quia materiam, non malam, sed mediam, & indifferentem nuncuparunt. Hi, quatenus conuenerunt, longè recesserunt à vero: cum enim materia bonum appetat, bonum quærat, ad bonum conferat, ad bonum dirigatur; ut ab ipso bono pendeat, necesse est: nam quærunt bonum ea solùm, quæ pendet à bono. Accedit, quòd ipsum bonum, non absolutè ei dominaretur, nisi ab eo absolutè penderet: Cum itaque bonum absolutè debeat dominari materiæ; est necesse, ut materia ab eo pendeat, & sub eius facultate posita sit. Ac demum, ut uniuersum optimè sese habeat, unicus esse debet Princeps eius: ut Princeps verè sit vnus, est necesse, ut cætera omnia ab eo pendeant: Pendet itaque materia ab ipso vno, ab ipsoque bono; cum quo insolubili nexu iungitur; & admirabili catena imaginum, seminum, rationum, idearumque ligatur. Pendet ab ipso bono, tãquam ab efficiente per emanationem materia, quo ad esse suum; nam ab eo pendet, & formator omnium, & formabile: at quo ad actum, proximè pendet à participatione idearum. Materia antecedit corporeum mundum, non tempore, sed origine; nam emanauit materia vnà cum forma: quæ emanatio, quo ad esse materiæ, terminatur primò ad materiam; quò verò ad actum, terminatur primò ad formam, siue imaginem formæ: Primum, sine medio manat à Deo: alterum verò, mediante idea; cuius forma exi-

Sens in materia, est participatio. Inquit Plato, quòd materia, ante ordinem, & generationem mundi, fluctuabat, & inordinatè mouebatur: quæ sententia est vera, cum de materia prima, tum de materia proxima mundi; immò Plato eam profert de materia proxima, quæ sub sensum cadit: qui inordinatus, & fluctuans motus, negationem & priuationem potius denotat, quàm motum verè contrarium ordinato. Et id à Platone dicitur; vt manifestetur, quid conueniat materiæ ratione propria, vt materia est; & quid ei conueniat munere opificis, & formæ: Materia enim, & sensibilia corpora, seorsum ab anima mundi, confusè, & sine ordine mouentur; hoc est, penitus carent ordine, decore, & perfectione. In eadem quoque consideratione valemus concedere Chaos ante mundi compositionem: quatenus materia primò, mox reliqua corpora, ad quæ prius origine terminatur generatio, quàm ad formam mundi; sunt ex se confusio, inordinatio, terminorum priuatio: quæ mox per mentem componuntur, terminantur, rediguntur in ordinem. Ideo iure de Chai inordinatione cecinit Ouidius:

Hanc Deus, & melior litem natura diremit.
 Melior autem illa natura, per quam Chaos in ordinem fuit redactus, Mens Diuina fuit. Colligens itaque dico, materiam ab ipso Bono mansisse, & recepisse id esse, quod ei conuenit: à Mente recepisse ordinem; ab Anima motum;
 à Na-

à Natura proximè formari; demum per imitationē ideæ, intrinsecùs perfici, & terminari.

Conditiones nonnullæ materiæ.

CAP. XI.

Quoniam Diuina Mens, rerum omnium formis est decorata, ap-primè est fœcunda; summopere est nata efficere, suæque perfectio- nis umbras aliis impartiri; quod fieri non poterat sine communi aliquo subiecto, quod effectio- ni subiiceretur, umbrasque idearum reciperet: propterea necessaria fuit materia. Et quoniam id, quod pro receptione optimè est paratum, debet nil recipiendorum in sui natura includere; iure materia omnino nuda, omnino egena esse debuit; ut splendidissimè posset indui, nulla ratione formanti resisteret, & ex summa eius indigentia, mira opulentia cō- surgeret. Nuda itaque penitus formis est conditio materiæ; & propterea dicitur exemplar diuinitatis expers. Insuper, quod omnino, & maximè debet pati, & perpeffionis aliorum futurum est initium; omni efficiendi facultate debet esse destitutum: materia, huiusmodi esse debuit: iure itaque, ut primum efficiens nulla ratione patitur, ita primum hoc subiectum nil valet efficere: & iure Diana sterilis nuncupatur, ex cuius sterilitate eximia fœcunditas consurgit. Præterea, quod omnibus figuris circumferibi, omnesque terminos susci-